

Ræven der lærte at cykle

Af Marcus-Gunnar Pettersson

Turbine 2025

Mary Fonden

VIA University
College

Bibliotekernes Sprog- og Læsespor

Skab læseglæde

Vi anbefaler, at I arbejder med bogen over tre uger. Læsegruppen mødes to gange om ugen. Tre af gangene læser I bogen. Hver læsning er forskellig – se 'Huskesedler til oplæsning' i faghæftet.

Boghæftet er til inspiration. Vær opmærksom på børnegruppens nysgerrighed og energi i forhold til den enkelte bog. Styrk dialogen med børnene, og lav aktiviteter, som bygger videre på deres interesser. Bogen danner afsæt for samtalen, men må aldrig være en begrænsning for dialogen.

Lille note til den voksne

Bogen er en del af LæseLegs sammenhængsforløb til børnehave og skole/SFO.

Temaet Cykler kredser om tre billeder:

- **Rejsen:** Med cyklen er du altid i bevægelse. Nogle gange blot fra A til B, andre gange ad ukendte stier på vej mod nye oplevelser.
- **Overgangen:** At cykle ud i verden – fra det gamle og kendte til noget nyt – er på en gang skræmmende, men også virkelig spændende.
- **Ensomhed og fællesskab:** Du kan cykle alene, men det er sjovere at cykle sammen med andre - vi skal bare lige lære hvordan.

Boghæftet er udformet, så det kan anvendes i de sidste måneder i børnehaven og igen i de første måneder i skolen. Bogen kan læses i små storbørnsgrupper, men også i SFO/ skolestarten med hele børnegruppen.

Før I går i gang med at læse

Nogle børn har brug for at spore sig ind på bogen, inden I åbner den. Det kan I gøre ved, at de møder og bruger bøgernes ord og begreber gennem sanselige aktiviteter og dialog.

- Bogen handler om Ræv, som bor helt alene og nogle gange føler sig ensom. Måske har I læst andre bøger om ensomhed og fællesskab fx *Racercyklen Tommy*, *Palle P* og *perlen eller Ingen*.
- Start dialogen ved at se den lille film om [ensomhed og fællesskab](#) fra Røde Kors' kampagne af samme navn. Brug eventuelt andre [materialer fra kampagnen](#). Tal om, hvordan I skaber det gode klassefællesskab.

Gode ord

Begynd altid med at spørge børnene, om nogen af dem kender ordet og kan fortælle, hvad det betyder.

1. Rundtomkring

Jeg kan se mange børn rundtomkring mig. Hvad kan I se rundtomkring?

2. Dims

Hav nogle små skrammelting med og sig "Den her lille dims kan jeg ikke rigtig huske, hvad hedder. Det kan jeg heller ikke med denne dims".

3. Egenskaber

Fortæl om de forskellige egenskaber du godt kan lide ved børnene, fx Minna, du er altid så god til at hjælpe dine kammerater, det er en egenskab, jeg rigtig godt kan lide ved dig. Max, du er god til at få mig til at grine, når jeg er lidt sur, det er en rigtig god egenskab.

4. Kiosk

I en kiosk kan man købe slik, sodavand og ugeblade. Hvad kan man mere købe i en kiosk?

5. Hænge ud

Vis, hvordan man kan hænge ud. Måske har de store søskende, som nogle gange hænger ud med vennerne.

6. Skramle

Træk en af stolene i klassen ud, så det skramler. Tal om, at det larmer, hvis alle skramler med stolen.

7. Souvenirs

Tag nogle souvenirs med og fortæl, hvor du har dem fra, og at du gemmer dem for at kunne huske en særlig oplevelse. Det kan være en biografbillet fra en god tur i biografen. Eller en flot sten fra en dejlig dag ved stranden.

8. Rundtosset

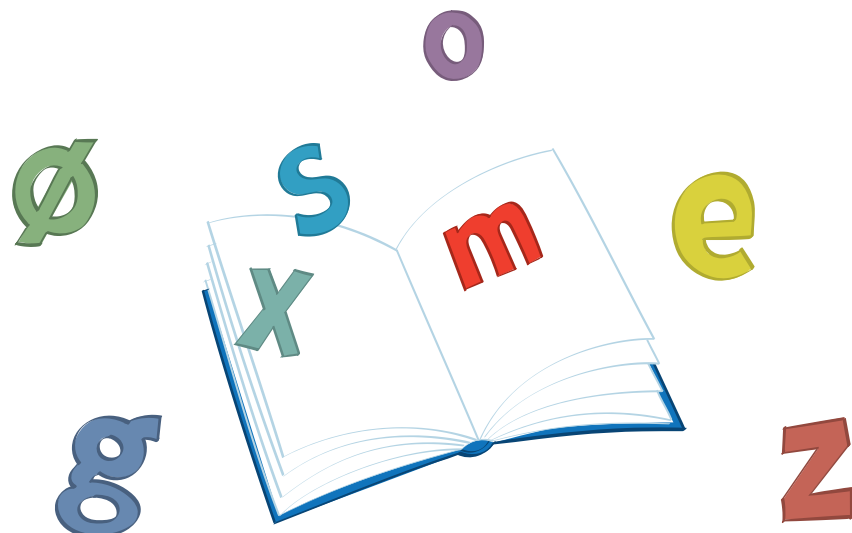
Snor hurtigt rundt, og tal om, at man bliver rundtosset. Lad børnene prøve.

9. Minde

Tag et billede med telefonen af børnene, og tal om, at det engang kan blive et fint minde om en god dag.

10. Titte frem

Hav en bamse/figur med, og lad den titte frem bag dig. Måske kan børnene gemme sig bag dig og titte forsigtigt frem.

Samtale om illustrationer

- Kender du nogen, der gemmer på ting ligesom ræven?
- Hvorfor tror du ikke, at ræven hænger ud med de andre dyr henne ved kiosken?
- Kender du nogen, der har et fotoalbum? Har du et?
- Har du prøvet at tage souvenirs med hjem fra en ferie? Hvad var det for ting?
- Har du prøvet at køre hurtigt ned ad en bakke ligesom ræven? Kunne du godt bremse?
- Har du prøvet at føle dig ensom ligesom ræven? Hvad gør du, når du føler dig ensom?
- Hvordan tror du, ræven har det, da alle dyrene prøver hans cykler? Hvorfor er det sjovere at cykle sammen?
- Hvordan tror du, ræven har det, da pelikanen foreslår, at de kan bygge en cykel sammen?
- Hvor tror du, ræven og pelikanen vil cykle hen sammen på deres fine nye cykel?

Sætninger til at gentage

Prøv at lave et talekor i klassen. Del børnene ind i grupper og brug et beat fra www.marianneibenhansen.dk, så de følger samme rytme, mens grupperne rytmisk siger forskellige ord fra teksten:

- Vinden griber – vinden griber.
- Farten kilder – farten kilder.
- Skoven suser – skoven suser.
- Ræven tramper – ræven tramper.
- Løb for livet – løb for livet.
- Brems – brems – brems – brems.

Sig talekoret i et stykke tid, hvor du diagerer tempoet. Når du holder hånden op, som når man skal standse på en cykel, siger alle højt "Cyklen standser".

Brug eventuelt også en gammel cykelklokke til at lave rytme med.

Kreative aktiviteter

- Lad børnene lave en fiktiv scrapbog om et sted i verden, hvor de ville cykle hen, hvis de kunne. Tag eventuelt billeder af børnene på en cykel, og print dem ud i nogle eksemplarer, så de kan lime sig selv ind i bogen. Brug fysiske rejsemagasiner, kasserede fagbøger, gamle ugeblade, printede digitale billeder m.v. Lav en udstilling af scrapbøger, og lad børnene fortælle om deres 'rejser'.
- Lad børnene lave små modeller af cykler ud af skrammelmaterialer som ræven i bogen fx låg fra dåser, piberensere, pap, lim m.v. Sørg for, at børnene laver en arbejdstegning først, som kan følge modellen, når I udstiller dem.

LæseLeg derhjemme

Opfordr forældrene til at cykle en tur sammen med deres barn eller opfordr klasserådet til en fælles cykeltur. Hvem lærte far og mor at cykle? Send linket til Vejdirektoratets [Cykelkampagne til børn og deres forældre](#) og lad dem lave et [cykeltjek](#) fra *Alle børn cykler* inden turen.

Skriv og tegn en bog

Kopier bogens sidste illustration med ræven og pelikanen og deres tandem ned til A4-størrelse, og lav en formbog, der ligger ned. Lad børnene tegne og skrive, hvor de tror, de to nye venner cykler hen, og hvad de oplever på deres tur.

Ideer til leg

- Bogen er fyldt med tillægsord, som er ordene, der er med til at beskrive vores verden, men som altid ses i modsætninger. Gammel og ung, glad og sur osv. Leg *Skibet er ladet med*, så børnene får øvelse i at sætte ord på de mange antonymer, der findes i bogen – og i verden. I bogen er det fx høj, glemt, fint, slappe af, rolig, godt, småt, nysgerrig, lækkert, rod, tavs, griner, køre stærkt, hurtig, ny, tilfreds, krum, lang, tung, blød, høj, glemt, kold, forkert, lille, stor og stærk, tung – og sikkert mange flere.
- Cykel en lille tur på stier i nærområdet. Stop op og tal om naturen omkring jer fx grøft, krat, skov, sø, skrænt m.v. alt efter, hvordan naturen ser ud i nærheden af skolen.
- Hvis det er bedre at cykle hjemme i skolegården, kan I lade jer inspirere af [20 cykellege – mere sjov cykeltræning for alle børn](#).

Bogklog

Bogklog er spørgsmål, der fungerer som oplæg til små samtaler, hvor I sætter fokus på forskellige aspekter ved bogens ord. Formålet er at bidrage til, at ordet lagres i børnenes ordforråd. Leg bogklog som afslutning på arbejdet med bogen.

1. Nævn tre slags dyr fra bogen.
2. Hvad er synonymet til en kiosk?
3. Vis, hvordan man nikker.
4. Hvad er antonymet til rolig?
5. Støvsky er et sammensat ord. Hvilke to ord er det sat sammen af?
6. Hvem kommer cyklende på besøg hos ræven?
7. Hvad er antonymet til småt?
8. Vis, hvordan man tager billeder med et kamera.
9. Fotoalbum er et sammensat ord. Hvilke to ord er det sat sammen af?
10. Hvad er antonymet til rod?
11. Vis, hvordan man går baglæns.
12. Hvad er antonymet til tilfreds?
13. Vis, hvordan man vinker.
14. Vis, hvordan man ser forbløffet ud.
15. Hvad havde ræven glemt at have på den cykel, han byggede? Hvad skete der så?
16. Hvad er antonymet til sammen?

Bøger jeg kender-bog

Giv hvert barn sin egen notesbog. Den kan bruges som evalueringsredskab, dialogstarter samt i overgange. Det er sjovt for børnene at se tilbage på, hvad de har læst.

1. Indsæt et lille udprint af bogforsiden.
2. Giv bogen stjerner.
3. Tegn en tegning.

